T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
Sayı: 1485

51948

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Ziraat Bankasının resmî faaliyet raporlarına göre tarım kredileri bakiyesi 2024 yılı sonunda 601,3 milyar TL iken 2025 yılı sonunda 831 milyar TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde tarımsal kredi kullanan müşteri sayısı 924 bini aşmıştır. Bu büyüklükteki kredi hacminin ne kadarının üretim yatırımlarına, ne kadarının mevcut borçların çevrilmesine yönelik olduğu ve üreticilerin geri ödeme güçlüğünün hangi boyutlara ulaştığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Diğer taraftan, 15 Şubat 2026 tarihinde Hazine destekli tarımsal kredilerde vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarına ilişkin yeni koşullar getirilmiştir. Borçlu üreticilerin krediye erişimi, kullandırılan finansmandan yapılan kesintiler ve tarımsal faaliyetlerini sürdürme imkânları bakımından uygulamanın sonuçları ortaya konulmalıdır.

5570 sayılı Kanun ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı, tarımsal üretime yönelik Hazine faiz desteğinin esaslarını ve Bakanlığın uygulamayı izleme yetkisini düzenlemektedir. Kamu kaynaklarıyla sağlanan bu desteğin üreticiye gerçek maliyeti ve krediye erişim sonuçları yönünden denetlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2021–2025 yıllarında ve 2026 yılının tamamlanan döneminde Ziraat Bankası, Ziraat Katılım Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla kullandırılan tarımsal kredi ve finansman tutarları, yıl sonu borç bakiyeleri ve borçlu üretici sayıları nedir? Bu borçların illere ve işletme büyüklüklerine göre dağılımı nasıldır?

2. Söz konusu kuruluşların tarımsal alacaklarında vadesi geçmiş ve kanuni takibe intikal etmiş borçların tutarı ile borçlu sayısı kaçtır? 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında bu tutarlar nasıl değişmiştir? Borçlarını ödeyemediği için yeni krediye erişemeyen üretici sayısı nedir?

3. Hazine faiz desteği uygulanan tarımsal kredilerde üreticinin ödediği faiz ile dosya masrafı, komisyon, sigorta ve diğer giderler dâhil gerçek finansman maliyeti nedir? 2021–2025 döneminde Hazine tarafından karşılanan faiz desteği toplamı ne kadardır? Desteğe rağmen üreticinin kredi maliyetinin arttığı dönemlerde hangi tedbirler alınmıştır?

4. 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında tarımsal kredi başvurularının kaçı reddedilmiştir? Retlerin teminat yetersizliği, mevcut borçluluk, kredi değerlendirmesi ve diğer nedenlere göre dağılımı nedir? Fiilen üretim yaptığı hâlde teminat veya kayıt koşullarını karşılayamadığı için finansmana erişemeyen küçük üreticiler bakımından hangi somut çözüm uygulanmıştır?

5. 15 Şubat 2026 tarihli düzenleme sonrasında vergi veya SGK prim borcu nedeniyle kaç üreticinin Hazine destekli kredi başvurusu sonuçlandırılamamış veya kredi tutarından kesinti yapılmıştır? Kesintilerin toplam tutarı nedir? Üretim için kullanılabilecek finansmanı azaltan bu uygulamanın etkisi değerlendirilmiş midir? İstisna kapsamındaki küçük tutarlı ayni kredilerden kaç üretici yararlanmıştır?

6. Kuraklık, don, düşük ürün fiyatları veya gelir kaybı nedeniyle 2021–2025 döneminde ve 2026 yılında kaç üreticinin tarımsal kredi borcu ertelenmiş veya yapılandırılmıştır? Yapılandırmalarda borca eklenen faiz ve masraf tutarları nedir? Yapılandırıldığı hâlde yeniden ödeme güçlüğüne düşen üretici sayısı kaçtır? Başvuruların reddedilme gerekçeleri nelerdir?

7. Kamu bankalarının tarımsal kredi alacakları nedeniyle başlatılan takiplerde kaç üreticinin tarım arazisi, hayvanı veya üretim aracı haczedilmiş, kaçı cebrî icra yoluyla satılmıştır? Satışlardan elde edilen toplam tutar nedir? İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesindeki haczedilmezlik hükümlerine aykırılık iddialarıyla bankalara ulaşan şikâyetler hakkında hangi işlemler yapılmıştır?

8. Tarımsal kredilerin geri ödeme vadelerinin hasat ve ürün satış dönemleriyle uyuşmaması nedeniyle gecikmeye düşen üreticilere ilişkin bir inceleme yapılmış mıdır? 2026 yılı sonunda mevcut Hazine destekli kredi uygulama döneminin sona erecek olması karşısında 2027 yılı için hangi yeni düzenleme hazırlanmıştır? Küçük üreticilerin borç yükünü azaltmak, üretim varlıklarını korumak ve krediye erişimini sağlamak için belirlenen somut tedbirler ve uygulama takvimi nedir?